

notitie

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 EJ Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

Forum Standaardisatie

Bijlagen:	A. Notitie "Voorstel verwerking opmerkingen College Standaardisatie m.b.t. bevordering adoptie ISO27001/27002" B. Notitie "IPv6 Nummerplan Nederlandse overheid"		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep open standaarden		
Datum:	04 februari 2014	Versie	1.0
Betreft:	Open standaarden, lijsten en adoptie		

Doel

*U wordt gevraagd om **in te stemmen met**:*

- 1) ISO27001/27002 (informatiebeveiliging): opvolging drietal terugverwezen adviespunten

*U wordt gevraagd **kennis te nemen van**:*

- 2) Stand van zaken standaarden in procedure
- 3) Overheidsbreed IPv6-nummerplan
- 4) Voortgang Forum-advisering aan en kamerbrief over eID
- 5) Deadline SEPA
- 6) Onderzoek stand van zaken eFactureer-standaarden
- 7) Onderzoek naar kader "Web of app?"
- 8) Kamerbrief EZ: Platform adoptie internetstandaarden
- 9) Kamerbrief OCW: Open standaarden in het onderwijs

Ter Besluitvorming

Ad 1. ISO27001/27002 (informatiebeveiliging): opvolging drietal terugverwezen adviespunten [bijlage A]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met de drie adviespunten ter bevordering van de adoptie van NEN-ISO27001/27002 die op basis van de opmerkingen van het College Standaardisatie zijn aangepast.

Toelichting

Het College Standaardisatie is in november akkoord gegaan met zeven van de tien adviespunten om de adoptie van NEN-ISO27001/27002 (informatiebeveiliging) verder te bevorderen. Het College maakte ten aanzien van drie adviespunten opmerkingen en verwees deze drie adviespunten terug naar het Forum. Het gaat om punt 5 (drempelloos beschikbaar krijgen norm/baselines), punt 9 (evalueren baselines en onderzoeken haalbaarheid harmonisatie baselines) en punt 10 (nieuwe versie NEN-ISO27001/2).

Bijgaande notitie omvat het relevante deel van de notulen van de Collegevergadering en daarnaast een voorstel met aangepaste adviespunten. Het stuk is in de aanloop naar deze Forum-vergadering afgestemd met BZK, EZ en Taskforce BID.

Ter informatie

Ad 2. Stand van zaken standaarden in procedure

Standaarden in procedure

Tijdens de forumvergadering van 17 december is besloten om drie standaarden in procedure te nemen:

1. Het documentformaat EPUB;
2. Een standaard voor het uitwisselen van gegevens tussen content-managementsystemen: CMIS;
3. Twee internet beveiligingsstandaarden: TLS1.2 en DANE.

In de week van 20 t/m 23 januari hebben de expertbijeenkomsten plaatsgevonden. Op dit moment wordt gewerkt aan het vaststellen van de expertadviezen. Deze adviezen worden van 12 februari t/m 12 maart openbaar geconsulteerd. Tijdens de forumvergadering van 15 april worden de resultaten aan het Forum voorgelegd.

Documentformaat EPUB

Op 20 januari is de expertgroep bijeengekomen om te kijken of de standaarden in aanmerking komen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Aandachtspunten voor de experttoetsing waren o.a.:

- Wat is de samenhang met de andere documentstandaarden die op de lijst staan (PDF en ODF) en wat is de consequentie van een eventuele plaatsing voor het toepassingsgebied van de PDF standaard.
- Wat zijn de gevolgen voor overheden m.b.t. de publicatielast en -kosten.
- Welke technische randvoorwaarden zijn nodig voor ondersteuning van het EPUB formaat.

Standaard voor uitwisselen gegevens tussen verschillende content-managementsystemen: CMIS

Op 21 januari is de expertgroep bijeengekomen om te kijken of de standaarden in aanmerking komen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Aandachtspunten voor de experttoetsing waren o.a.:

- Welke alternatieven zijn er in de markt en waarom moet specifiek deze standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst komen.

Twee internet beveiligingstandaarden TLS1.2 en DANE

Op 23 januari is de expertgroep bijeengekomen om te kijken of de standaarden in aanmerking komen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Aandachtspunten voor de experttoetsing waren o.a.:

- Wat is de samenhang met andere beveiligingsstandaarden, zodat op termijn gestreefd kan worden naar een volledige set van beveiligingsstandaarden;
- Wat is de huidige toepassing van de standaarden binnen de overheid. Dit is, met name voor de DANE standaard, onvoldoende inzichtelijk;
- Moeten de standaarden geplaatst worden op de PToLU-lijst of horen ze thuis op de gangbare lijst met standaarden.

Ad 3. Overheidsbreed IPv6-nummerplan [bijlage B]

Binnen de Rijksdienst is reeds besloten voor gecoördineerde aanvraag en uitgifte van IPv6-nummers. Er leven al langer gedachten binnen de overheid om dit breder te trekken en voor de hele overheid te doen.

Deze aanpak sluit ook aan bij eerdere adviezen van College en Forum Standaardisatie hieromtrent. Bureau Forum Standaardisatie heeft hierover afgelopen jaar ook diverse verzoeken van overheden ontvangen.

Het ministerie van BZK heeft bijgaande notitie opgesteld waarin de aanpak van gecoördineerde aanvraag en uitgifte van IPv6-nummers voor de hele overheid wordt uitgewerkt en onderbouwd. In de notitie wordt stilgestaan bij voordelen vanuit het perspectief van o.a. beveiliging, kosten en beheer.

De notitie is tot stand gekomen na advisering door het Nationaal Cyber Security Centrum (NSCS), feedback vanuit het I-Strategie Overheid Overleg en een verkennend gesprek van BZK met VNG en KING. Vanuit Logius en Bureau Forum Standaardisatie is ook input gegeven.

Ad 4. Voortgang Forum-advisering aan en kamerbrief over eID

Binnenkort zal eID een nieuwe versie van het document "Ontwerp op hoofdlijnen van de werking van het eID Stelsel NL" beschikbaar stellen aan het Forum Standaardisatie. Daarin is het advies dat het Forum eerder heeft gegeven verwerkt.¹ Tijdens de volgende Forum-vergadering (15 april) zal Hans-Rob de Reus een toelichting geven op dit ontwerp.

Op 19 december 2013 is door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Economische Zaken een brief naar de Tweede Kamer gestuurd over een publiek-privaat stelsel voor elektronische identificatie (eID Stelsel) en de DigiD-kaart. Zie:

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/digitale-overheid/digitale-veiligheid-en-identiteit/naar-1-standaard-voor-elektronische-identiteit>

¹ Zie Forum-notitie, <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2013/0903/FS-20130903.07C-20130822-Notitie-reactie-eID-v09.pdf>

Ad 5. Deadline SEPA

Persbericht: Nationaal Forum SEPA-migratie streeft onverminderd naar overgang op SEPA per 1 februari 2014

Het Nationaal Forum SEPA-migratie (NFS) heeft kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie om de deadline van 1 februari 2014 voor de overgang op de SEPA-standaarden te handhaven, maar een additionele overgangstermijn van zes maanden in te voeren waarin betalingen volgens de huidige nationale standaarden door banken nog geaccepteerd mogen worden. Het is nog niet duidelijk of, en zo ja wanneer, dit voorstel door het Europese Parlement en de Raad van Ministers zal worden aangenomen.

Het NFS constateert dat, anders dan in sommige andere Europese landen, de migratie in Nederland al vergevorderd is. Naar schatting werden in december reeds 80% van de overschrijvingen en meer dan 50% van de incasso's conform de nieuwe SEPA-standaarden uitgevoerd. Voor het overgrote deel van de nog niet gemigreerde bedrijven is de verwachting dat de deadline van 1 februari nog haalbaar is. Het NFS blijft dan ook onverminderd streven naar voltooiing van de overgang op de SEPA-standaarden per 1 februari 2014. Ook de Europese Centrale Bank heeft alle marktpartijen opgeroepen om de migratie per die datum af te ronden.

Bron: <http://www.overopiban.nl/pressroom/#persbericht-nationaal-forum-sepa-migratie-streeft-onverminderd-naar-overgang-op-sepa-per-1-februari-2014>

Ad 6. Onderzoek stand van zaken eFactureer-standaarden

Tijdens de Collegevergadering van november 2013 heeft het College Standaardisatie geconstateerd dat er momenteel veel relevante ontwikkelingen plaatsvinden op het terrein van e-factuurstandaarden. In het Forumoverleg van december 2013 is een van deze ontwikkelingen ook aan bod geweest.²

In februari 2014 start Bureau Forum Standaardisatie met een onderzoek waarin deze ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de huidige standaarden op de 'pas toe of leg uit' -lijst worden geïnventariseerd.

Ad 7. Onderzoek naar kader "Web of app?"

Door overheden worden steeds meer apps (voor smartphones en tablets) ontwikkeld. Soms in aanvulling op een website/webapplicatie, maar ook in plaats daarvan. Een app is misschien hip en kan meerwaarde bieden, maar er zijn ook consequenties vanuit het perspectief van o.a. standaarden, interoperabiliteit, toegankelijkheid en beheer. Op dit moment ontbreekt een kader om te beoordelen wanneer een website of wanneer een app een goede keuze is. Bureau Forum Standaardisatie heeft hierover afgelopen jaar vragen ontvangen en in de politiek is hiervoor eveneens aandacht geweest.³

Eind vorig jaar is door Bureau Forum Standaardisatie aan ICTU de opdracht gegeven om een dergelijk kader te ontwikkelen. De onderzoeker zal naast

² Zie de notitie over de komst van een internationale richtlijn voor e-factuurstandaarden en de ontwikkeling van een Europees semantisch factuurmodel: <https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2013/1217/FS-20131217.06-Notitie-internationaal.pdf>

³ Zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-26643-287.html>

deskresearch een aantal experts (o.a. bij Algemene Zaken en Logius) interviewen. Naar verwachting zal het resultaat tijdens de volgende Forum-vergadering (15 april) op de agenda staan.

Ad 8. Kamerbrief EZ: Platform adoptie internetstandaarden

De minister van Economische Zaken heeft een brief met zijn visie op telecommunicatie, media en internet gestuurd naar de Tweede kamer. In de bijlage is uitdrukkelijk aandacht voor internetstandaarden en wordt gesproken over een op te richten platform ter bevordering van nieuwe internetstandaarden waarbij Forum Standaardisatie ook betrokken is. Hieronder volgt het relevante citaat.

Uitbreiding netwerksturing betrouwbaarheid verder in de keten: internetstandaarden

Zoals al eerder is betoogd, houdt de discussie over betrouwbaarheid niet op bij de netwerken. Betrouwbaarheid is van belang in de gehele internetwaardeketen. Bijvoorbeeld van het internet zelf (hier op te vatten als de betrouwbaarheid van de internetinfrastructuur). De betrouwbaarheid van het internet wordt in sterke mate bepaald door zowel de architectuur als de protocollen die worden gehanteerd voor het afwikkelen van het internetverkeer. Er bestaan diverse protocollen en standaarden die kunnen worden toegepast om zowel de hoeveelheid dataverkeer aan te kunnen als de integriteit ervan te kunnen borgen. Standaarden worden internationaal ontwikkeld vanuit een multistakeholder benadering. De adoptiegraad ligt doorgaans laag en groeit gestaag. Het ontbreekt aan voldoende prikkels of afdwingbaarheid voor de toepassing van standaarden. Problemen als het in de CPB-studie genoemde "first mover disadvantage" of informatieasymmetrie liggen hieraan vaak ten grondslag. De voordelen van standaarden worden niet altijd ingezien vanwege onwetendheid. Nederland heeft zich internationaal altijd sterk gemaakt voor internetstandaarden zoals IPV6 en DNSSEC. Om bredere toepassing te realiseren is bijvoorbeeld gestart met een Taskforce voor IPV6. De tijd is echter rijp om de relevante standaarden niet in hun isolement te bekijken en toe te passen maar dit meer in gezamenlijkheid te doen. EZ zal in samenwerking met het Bureau Forum Standaardisatie een publiek-privaat platform inrichten met als doel de toepassing van standaarden als IPV6, DNSSEC, DKIM te vergroten. Centrale vraag is: hoe zorgen we er gezamenlijk voor dat het Nederlandse internet qua standaarden up-to-date blijft en niet achterop raakt? Gezamenlijk optrekken creëert meer urgentie en draagt bij aan bredere verspreiding van kennis. In het platform nemen partijen plaats als SURFnet, SIDN, RIPE, ISOC, NLnet labs en de overheid. Gelet op de positieve externe effecten van het brede gebruik wordt tevens gezien of een meer dwingende vorm van toepassing van standaarden mogelijk is.

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-275652.html>

Ad 9. Kamerbrief OCW: Open standaarden in het onderwijs

In deze brief verstrekt de minister van OCW de resultaten van de Meting Open Standaardenbeleid Onderwijs aan de Tweede Kamer. Daarnaast beantwoordt de minister van OCW een Kamervraag over de ervaren toegankelijkheidsproblemen met de software Magister™, die bij scholen in gebruik is, en hoe open standaarden daarbij zouden kunnen helpen.

Hieronder volgt een tweetal relevante citaten uit de brief.

Het eindrapport van deze Meting Open Standaardenbeleid Onderwijs doe ik u hierbij toekomen (bijlage3). Zoals u kunt lezen kan worden gesteld dat het draagvlak voor het toepassen van open standaarden groot is. De standaardisatie-activiteiten van EduStandaard, Kennisnet, saMBO-ICT en SURF zijn redelijk goed bekend, vooral in het HO en MBO. Dit rapport laat ook zien dat onderwijsinstellingen open standaarden vaak onbewust toepassen, doordat zij gebruik maken van voorzieningen en diensten waarin open standaarden zijn toegepast.

Onderwijsinstellingen lijken echter meer moeite te hebben met het «pas-toe-of-leg-uit»-principe naarmate zij kleiner zijn. Zo blijft de implementatie van open standaarden in het PO en VO achter bij die van het HO.

Ik verwacht dat door de inspanningen van EduStandaard, Kennisnet, saMBO-ICT en SURF het gebruik van open standaarden zal toenemen. Dat niet alleen vanwege het grote draagvlak voor open standaarden dat uit de Meting Open Standaardenbeleid blijkt, maar ook omdat ik merk dat EduStandaard en de toepassing van open standaarden aan de eindgebruikerskant steeds meer gaan leven. Aan de oplossing van het concrete probleem rond Magister™ draagt ook bij dat – zoals ik hierboven heb geschetst – er een moderner alternatief is voor Silverlight™ dat wel een open standaard is. Wat desondanks toch reden is tot zorg, is dat uit de Meting Open Standaardenbeleid blijkt dat slechts 9% van alle scholen bij aanbestedingen vraagt om de Webrichtlijnen en daarmee expliciete eisen stelt aan de toegankelijkheid. Ondanks het grote draagvlak voor open standaarden lijken degenen die op onderwijsinstellingen verantwoordelijk zijn voor de inkoop van ICT-diensten en -producten zich onvoldoende bewust te zijn van de relevantie van deze standaard. Als ondanks de huidige inspanning de toegankelijkheid van online schoolsoftware voor uiteenlopende vormen van gebruik niet verbetert, zal ik het gesprek aangaan met de sectorraden en de Minister van Economische Zaken om te kijken of het wenselijk is leveranciers op een andere manier aan de Webrichtlijnen te laten voldoen. Dit omdat het probleem speelt bij duizenden – vaak kleine – scholen terwijl het veroorzaakt wordt door een zeer beperkt aantal ICT-leveranciers. Binnen de grenzen van het redelijke is standaardisering immers een manier waarop regelgeving regeldruk en administratieve lasten kan verminderen.

Naast de inzet van EduStandaard, SURF, saMBO-ICT en Kennisnet bij het bevorderen van het gebruik van open standaarden, kan ik u melden dat ook het ICT-Doorbraakproject Onderwijs en ICT zich zal gaan inzetten voor de implementatie van open standaarden voor leermiddelen. Dit project heeft mede tot doel om hierover publiek-private afspraken te maken.

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/26643/kst-26643-295>